

Підсумки проведеного дослідження свідчать про те, що при проведенні пострілів з 5,45-мм автомата АК-12 утворюється сукупність ознак, котра дозволяє проводити балістичне експертне дослідження та вирішувати поставлені сторонами кримінального провадження чи судом експертні завдання – за слідами на кулях і гільзах.

Список використаних джерел:

1. Бондар В.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення проведення судово-балістичних експертиз. *Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. Київський НДІСЕ. 2017. Вип. 62. С. 280-289.*
2. Бондар В.С. Шляхи оптимізації інформаційно-аналітичного забезпечення проведення судово-балістичних експертиз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція. 2015. № 14. Т. 2. С. 110-113.*
3. Матвієнко С.А. Про помилки у проведенні ідентифікаційних судово-балістичних досліджень нарізної вогнепальної зброї. *Процесуальне та техніко-криміналістичне забезпечення досудового розслідування: Сб. мат. наук.-практ. конф. 2019. Т. 1. С. 108-111.*
4. Матвієнко С.А. Про проблемні питання ідентифікаційних судово-балістичних досліджень. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2019. № 3 (87). С. 290-300.*

Борисенко Т. В.

ад'юнкт кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**РОЗМІЩЕННЯ СТАТТІ 201² В РОЗДІЛІ VII КРИМІНАЛЬНОГО
КОДЕКСУ УКРАЇНИ «КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»: ЗАКОНОДАВЧА
ПОМИЛКА ЧИ ЗВАЖЕНЕ РІШЕННЯ**

Жахливі події, які відбуваються в Україні з 2014 року (анексія Криму та утворення невизнаних республік так званих ЛНР та ДНР), а також повномасштабне вторгнення на нашу територію сусідньої держави 24 лютого 2022 року призвели до певних змін як у самому суспільстві, так і в українському законодавстві. В нових і незвичних для країни умовах, а саме під час дії воєнного стану, Верховною Радою України прийнято низку законів щодо удосконалення кримінально-правового регулювання суспільних відносин. Одним із таких законів є Закон України від 24 березня 2022 року № 2155- IX «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне використання гуманітарної допомоги», який набрав чинності 03 квітня 2022 року.

Вказаним Законом Кримінальний кодекс України доповнено статтею 201² «Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги».

Стаття 201² КК України міститься у розділі VII «Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності».

Тобто родовим об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 201² КК України, виступають суспільні відносини у сфері господарської діяльності.

У межах родових об'єктів виділяються безпосередні об'єкти кримінальних правопорушень – суспільні відносини, що є об'єктом кожного окремого виду одиничного кримінального правопорушення, передбаченого окремою статтею Особливої частини КК. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення підлягає встановленню у правозастосовній діяльності і впливає на кваліфікацію кримінального правопорушення.³

Безпосереднім об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 201² КК України, виступають суспільні відносини, пов'язані з продажем товарів (предметів) гуманітарної допомоги або використання благодійних пожертв, безоплатної допомоги або укладання інших правочинів щодо розпорядження таким майном.

На думку таких вчених, як Дудоров О.О., Мовчан Р.О. та інших, основним безпосереднім об'єктом аналізованого злочину є підстави визнати відносини власності.

На їх думку, якщо б у вчиненому не вбачались ознаки цього кримінального правопорушення (зокрема, через відсутність спеціального суб'єкта), то чи не всі дії, зазначені в чинній редакції ст. 201² КК, за умови встановлення ознак протиправності і безоплатності, діставали б оцінку на підставі інших статей КК про відповідальність за кримінальні правопорушення проти власності. Причому це були б як норми про «розкрадання» (ст. 191 КК) – корисливі кримінальні правопорушення, пов'язані з оберненням чужого майна на свою користь чи користь інших осіб, так і ст. 192 КК «Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою». Вчені роблять висновок щодо неправильного вирішення вітчизняним законодавцем питання про антисуспільну спрямованість аналізованого посягання.⁴

Не можу погодитися з вказаною думкою.

По перше, предметом цього кримінального правопорушення виступає гуманітарна допомога, благодійні пожертви та безоплатна допомога,

---

³ Тацій В.Я., Пономаренко Ю.А. Об'єкт кримінального правопорушення. Вісник Асоціації кримінального права України, 2022, № 2(18). URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/issue/view/16096>

⁴ Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А.А. Вознюк, О.О. Дудоров, Р.О. Мовчан, С.С. Чернявський та ін.; за ред. А.А. Вознюка, Р.О. Мовчана, В.В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО, КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ визначення яких містяться в ЗУ «Про гуманітарну допомогу» і ЗУ «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

Надання такої допомоги та пожертв пов'язане з благодійною діяльністю благодійних організацій.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (далі – Закон) благодійною діяльністю є добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара.⁵

Пункт 3 ч. 1 ст. 1 Закону дає визначення благодійної організації, відповідно до якого, нею є юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених цим Законом, як основну мету її діяльності.⁶

Метою благодійних організацій не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій (частина перша ст. 11 Закону № 5073).⁷

Згідно з п. 133.4.6 ст. 133 Податкового кодексу України благодійні організації віднесено до неприбуткових організацій, які не є платниками податку на прибуток підприємств.⁸

Разом з тим, в частині 4 ст. 16 Закону вказано, що благодійні організації мають право здійснювати господарську діяльність без мети одержання прибутку, що сприяє досягненню їх статутних цілей.⁹

У частині 5 ст. 131 Господарського кодексу України також зазначено, що благодійна організація має право здійснювати неприбуткову господарську діяльність, спрямовану на виконання її цілей, визначених установчими документами. Здійснення благодійними організаціями діяльності у вигляді надання певних послуг (виконання робіт), що підлягають обов'язковій сертифікації або ліцензуванню, допускається після такої сертифікації або ліцензування в установленому законом порядку [5].

Отже, благодійна організація може здійснювати господарську діяльність, проте лише на некомерційній основі (без мети одержання прибутку) для досягнення статутних цілей.

На мою думку, такі дії представників благодійних організацій,

---

⁵ Про благодійну діяльність та благодійні організації. Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

⁶ Там само.

⁷ Там само.

⁸ Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

⁹ Про благодійну діяльність та благодійні організації. Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

пов'язані з незаконним продажем товарів (предметів) гуманітарної допомоги або використання благодійних пожертв, безоплатної допомоги або укладання інших правочинів щодо розпорядження таким майном, будуть порушенням норми здійснення ними неприбуткової господарської діяльності.

Саме тому є цілком логічним та доцільним розміщення ст. 201² КК України у розділі VII «Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності».

За цих обставин не можу не погодитися з тією думкою, що склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 201² КК України, схожий з кримінальними правопорушеннями проти власності.

Разом з цим, ст. 201² КК України має власний спеціальний предмет – товари (предмети) гуманітарної допомоги, благодійні пожертви та безоплатна допомога.

В тому випадку, якщо незаконний продаж (укладання інших правочинів) не пов'язаний з вищезазначеними предметами, то відповідальність за ст. 201² КК України не настає. Особа буде нести відповідальність, при встановленні всіх обставин, за скоєне кримінальне правопорушення проти власності.

Список використаних джерел:

1. Тацій В.Я., Пономаренко Ю.А. Об'єкт кримінального правопорушення. Вісник Асоціації кримінального права України, 2022, № 2(18). URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/issue/view/16096> (дата звернення 14.12.2023).
2. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А.А. Вознюк, О.О. Дудоров, Р.О. Мовчан, С.С. Чернявський та ін.; за ред. А.А. Вознюка, Р.О. Мовчана, В.В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.
3. Про благодійну діяльність та благодійні організації. Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> (дата звернення 14.12.2023).
4. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 14.12.2023).
5. Господарський кодекс України. Закон України від 16.01.2003 №436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15?find=1&text=%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B9%D0%BD#w1_1 (дата звернення 14.12.2023).